

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

13 juli 2007

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst
tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst, ondertekend in Cotonou op 23 juni 2000
tussen de leden van de Groep van Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan,
enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds,
en met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2005**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Achtergrond

De samenwerking tussen de Europese Gemeenschap (EG) en de landen van Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-staten) gaat terug tot het verdrag van Rome tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (EEG), waarin ook de samenwerking van de zes stichtende leden met de overzeese gebieden aan bod kwam. De eerste en tweede overeenkomst van Yaoundé tussen de EEG en de geassocieerde Afrikaanse staten en Madagaskar (GASM), die respectievelijk in 1963 en 1969 ondertekend werden, vormden de eerste stap op weg naar de oprichting van een partnerschap.

Sinds 1975 worden de betrekkingen tussen de EG en de ACS-landen geregeld door de overeenkomsten van Lomé, die een nauw, diepgaand en complex partnerschap gecreëerd hebben. Er wordt samengewerkt op het vlak van economie en handel, enerzijds, en inzake ontwikkelingshulp, anderzijds. De belangrijkste financiële en technische instrumenten van het partnerschap zijn het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) en de middelen van de Europese Investeringsbank (EIB), die in diverse vormen toegekend worden. Door het partnerschap wordt ook een politieke dialoog tot stand gebracht die voor de tenuitvoerlegging van het partnerschap moet zorgen. Over het algemeen viel de ondertekening van de overeenkomsten van Lomé samen met de planning van het EOF en was de looptijd ervan minstens vijf jaar.

De vierde overeenkomst van Lomé die in 1989 ondertekend werd voor een duur van tien jaar, heeft talrijke belangrijke innovaties geïntroduceerd. De bevordering van de mensenrechten en het respect voor de democratie zijn sleutelementen van het partnerschap geworden. Daarnaast zijn nieuwe doelstellingen zoals de versterking van de positie van de vrouw en milieubescherming in het ontwikkelingskader geïntegreerd. Ook de gedecentraliseerde samenwerking waarbij de civiele maatschappij ingeschakeld werd in het ontwikkelingsproces, vormde een belangrijke vernieuwing.

Nadat de vierde overeenkomst van Lomé op 29 februari 2000 verstreken was, werd op 23 juni 2000 in Cotonou een nieuwe partnerschapsovereenkomst

ondertekend, die op 1 april 2003 in werking getreden is. Deze overeenkomst werd gesloten voor een periode van 20 jaar die aanving op 1 maart 2000. De overeenkomst van Cotonou heeft tot doel de politieke dimensie van het partnerschap te versterken, een nieuwe flexibiliteit te creëren en meer verantwoordelijkheid toe te kennen aan de ACS-staten. De overeenkomst betekent ook een grote wijziging in het handelsverkeer.

Aangezien de partnerschapsovereenkomst ‘gemengd’ is in de Europese rechtsorde, dienden de lidstaten aan te geven op welke manier gemeenschappelijke standpunten of maatregelen moeten genomen worden voor de materies die tot hun bevoegdheden behoren. Bovendien moesten zij de Raad machtigen tot het vaststellen van de ‘passende besluiten’ krachtens artikel 96 (essentiële onderdelen: overlegprocedure en aangepaste maatregelen inzake mensenrechten, democratische beginselen en de rechtsstaat) en artikel 97 (overlegprocedure en passende maatregelen inzake corruptie) ten aanzien van die terreinen die binnen hun bevoegdheden vallen. Om die reden ondertekenden de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, op 18 september 2000 het intern akkoord inzake maatregelen en procedures voor de tenuitvoerlegging van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst. Dit intern akkoord trad eveneens op 1 april 2003 in werking.

2. Ontstaan van de overeenkomst

Deze overeenkomst kwam als volgt tot stand.

Eind februari 2004 hechtte de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (RAZEB) zijn goedkeuring aan de lijst van 12 te herziene thema's. Die lijst werd voorgelegd aan de ACS-staten.

Eind april 2004 keurde de RAZEB de onderhandelingsrichtsnoeren goed. Zij hebben betrekking op:

- de strijd tegen terrorisme en massavernietigingswapens, de steun voor het Internationaal Strafhof en voor de millenniumdoelstellingen;
- een vlottere toekenning van middelen;
- het opnieuw vastleggen van de verantwoordelijkheden van de nationale ordonnateur;
- de verduidelijking van de voorwaarden voor steun aan niet-overheidsactoren;

- de aanmoediging van de regionale samenwerking tussen de ontwikkelingslanden en de ACS-staten;
- het leveren van een bijdrage tot de ontbinding van de hulp voor contracten van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) en van de investeringsfaciliteit van de Europese Investeringsbank (EIB);
- het zorgen voor een beter financieel beheer in geval van crisis, gewapend conflict of post-conflictsituaties;
- het financieel protocol en de relevante bepalingen in geval van opnemings van het EOF in de begroting;
- de vereenvoudiging van de procedures;
- de verbetering van de uitvoering van de investeringsfaciliteit van de EIB;
- de financiering van de beheerskosten die verband houden met de voltooiing van het deconcentratieproces;
- de goedkeuring van technische verbeteringen.

In mei 2004 kwam de Raad van ministers van de ACS en de Europese Gemeenschap (EG) in de Botswanaanse hoofdstad Gaborone bijeen. Er werd onderhandeld op grond van de mandaten die de partijen in maart en april vastgelegd hadden. De onderhandelingen werden voortgezet in Brussel op 3 december 2004.

De ACS-groep wilde een herziening van de volgende thema's:

- de politieke dimensie: de niet-coherente behandeling door de EU bij de toepassing van de overlegprocedures volgens artikel 96 van de partnerschapsovereenkomst en de aanstelling van facilitatoren;
- de sociale en menselijke ontwikkeling;
- de informatie- en communicatietechnologieën en de informatiemaatschappij;
- de bescherming van intellectuele eigendomsrechten;
- humanitaire hulp en noodhulp, meer bepaald in het gebied van de Stille Oceaan;

- de situatie van de insulaire ACS-staten die de gevolgen van klimaatverandering ondergaan;
- fluctuerende exportopbrengsten (FLEX).

Tussen mei 2004 en februari 2005 vonden een aantal onderhandelingsrondes plaats op het niveau van de ambassadeurs. Er werd onderhandeld over:

- de politieke dimensie;
- de strategieën;
- de procedures en de financiering;
- de investeringsfaciliteit.

De onderhandelingen op ministerieel niveau werden op 23 februari 2005 afgerond met een globaal akkoord over de drie belangrijkste kwesties waarover nog geen uitsluitend bestond:

- het bepaalde in artikel 11.6 over het Internationaal Strafhof;
- de goedkeuring van een clausule betreffende de niet-verspreiding van massavernietigingswapens als essentieel onderdeel van de overeenkomst;
- de omvang van het meerjarig financieel kader voor de samenwerking tussen de ACS-staten en de EU.

In de slotfase van de onderhandelingen was het financiële kader het grootste struikelblok. Ten slotte werd overeenstemming bereikt op grond van een verklaring waarin de Raad van de EU voorziet in de mogelijkheid voor de ACS-staten om steun te ontvangen uit andere middelen zoals humanitaire noodhulp, voedselzekerheid, armoedegerelateerde ziektes, steun voor de tenuitvoerlegging van overeenkomsten inzake economisch partnerschap en steun voor beoogde maatregelen na de hervorming van de suikermarkt.

Op 10 april 2006 ondertekenden de vertegenwoordigers van de EU-lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, een intern akkoord houdende wijziging van het intern akkoord van 18 september 2000 inzake maatregelen en procedures voor de uitvoering van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst. Het intern akkoord treedt in werking op dezelfde datum als de overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst en het heeft dezelfde looptijd. Het

ontwerp van decreet houdende instemming met het intern akkoord wordt tegelijkertijd besproken.

Op 17 juli 2006 vond op de RAZEB de ondertekening plaats van het intern financieel akkoord inzake de financiering van de bijstand van de EG uit hoofde van het meerjarig financieel kader (2008-2013) voor de ACS-staten en de landen en overzeese gebieden. Dit akkoord betreft een exclusief federale bevoegdheid.

3. Doel en inhoud van de overeenkomst

De overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst stelt het acquis of het specifiek karakter van het ACS-EG-partnerschap niet ter discussie. De doelstellingen op het vlak van mensenrechten, democratische beginselen, de rechtsstaat en behoorlijk bestuur worden niet uitgehold. Zij blijven de belangrijkste punten van de overeenkomst. De overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst is in hoofdzaak gericht op meer doeltreffendheid, het afbakenen van nieuwe noden op het vlak van politiek en veiligheid en het vernieuwen van de instrumenten voor financiële samenwerking.

De wijzigingen werden bewust in aantal beperkt. De nieuwe procedure voor de politieke dialoog, de nieuwe rol die aan de parlementen toebedeeld wordt, de verwijzing naar het Internationaal Strafhof, de millenniumdoelstellingen en de regionale samenwerking zijn verbeteringen in vergelijking met de partnerschapsovereenkomst van Cotonou.

In tegenstelling tot voorgaande overeenkomsten, bevat de overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst geen bepalingen over het financiële kader.

In deel 1 (preambule en algemene bepalingen) werden wijzigingen aangebracht in het artikel betreffende de actoren van het partnerschap (titel I, hoofdstuk 2, artikel 4) en de politieke dimensie (titel II). De artikelen over de politieke dialoog en de bestrijding van terrorisme ondergingen aanzienlijke wijzigingen. Er werd ook een clausule opgenomen over de niet-verspreiding van massavernietigingswapens en over het Internationaal Strafhof (artikelen 8, 11, §6, 11bis en 11ter).

In deel 2 volgen institutionele bepalingen. Deel 3 behandelt de samenwerkingsstrategieën en is onder-

verdeeld in twee aparte titels. Onder de eerste titel wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingsstrategieën en onder titel II aan de economische en commerciële samenwerking. Onder de eerste titel werden wijzigingen aangebracht in de artikelen over de bevordering van traditionele kennis (deel 1, artikel 23), gezondheid en jeugdzaken (deel 2, artikelen 25, §1, d, en 26) alsook over de regionale samenwerking (deel 3, artikelen 28 en 30). Titel II is gewijd aan de ontwikkeling en de aanmoediging van de plaatselijke inhoud voor informatie- en communicatietechnologieën (hoofdstuk 4, artikel 43).

In deel 4 komt de samenwerking inzake ontwikkelingsfinanciering aan bod. Het kan gaan om een financiële samenwerking (titel II) of een technische samenwerking (titel III). Er wordt eveneens melding gemaakt van algemene bepalingen (titel I) en van de procedures en beheerssystemen (titel IV). In deel 4 werden de artikelen bijgewerkt over de begunstigden van de financiering (titel I, hoofdstuk 1, artikel 58) en over de steun bij fluctuerende exportopbrengsten (titel II, hoofdstuk 3, artikel 68).

Artikel 89 (deel 5, hoofdstuk 4) handelt over specifieke steun aan insulaire ACS-staten in hun streven naar duurzame ontwikkeling met speciale aandacht voor een geharmoniseerde aanpak van hun economische groei en humane ontwikkeling.

De overeenkomst eindigt met slotbepalingen (deel 6). In dit deel werden wijzigingen aangebracht in de artikelen 96 en 97 over de overlegprocedures inzake mensenrechten, democratische beginselen, de rechtsstaat en corruptie.

De bijlagen I, Ibis, II en IV over de procedures en de financiering werden gewijzigd. In de gewijzigde bijlage II komt de investeringsfaciliteit van de EIB aan bod. Er werd een nieuwe bijlage VII toegevoegd aan de overeenkomst over de politieke dialoog inzake mensenrechten, democratische beginselen en de rechtsstaat.

Aan de slotakte werden 20 verklaringen gehecht. Verklaring XV van de EU betreffende bijlage Ibis herinnert eraan dat de EU zich ertoe verbonden heeft zo vroeg mogelijk, en indien dat haalbaar is, een exact bedrag voor te stellen. De minimum steuninspanning, zoals bedoeld in paragraaf 2 van bijlage Ibis, wordt gegarandeerd, zonder dat afbreuk gedaan wordt aan de mogelijkheid voor de ACS-staten om steun te ontvangen uit andere middelen uit hoofde van andere

al bestaande of nog in het leven te roepen financiële instrumenten, ter ondersteuning van maatregelen op gebieden als humanitaire noodhulp, voedselzekerheid, armoedegerelateerde ziekten, steun voor overeenkomsten inzake economisch partnerschap en voor maatregelen die overwogen worden na de hervorming van de suikermarkt, alsook op het gebied van vrede en stabiliteit. Ten slotte wordt vermeld dat de uiterste termijn voor de vastlegging van middelen van het 9e EOF, die is vastgesteld op 31 december 2007, zo nodig kan herzien worden.

4. Belang voor Vlaanderen

In de beleidsnota Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009 staat dat Vlaanderen samen met de bevolking van landen in het Zuiden, wil werken aan de realisatie van initiatieven voor een structurele en duurzame bestrijding van de armoede. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking onderneemt daarbij activiteiten die er in de eerste plaats op gericht zijn de kwaliteit van het leven van arme en kwetsbare bevolkingsgroepen te verbeteren, en die beantwoorden aan het recht op ontwikkeling van deze groepen.

De ACS telt 79 lidstaten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan. Ook de landen in Zuidelijk Afrika die een prioriteit zijn voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking maken deel uit van de ACS. De ACS-staten vormen een belangrijke markt voor Vlaamse bedrijven.

Op 26 april 1993 werd een zetelakkoord ondertekend tussen België en de ACS-Groep dat voorrechten en immuniteiten toekent aan het secretariaat van de ACS, dat in Brussel gevestigd is.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

De overeenkomst telt één artikel waarin staat dat de partnerschapsovereenkomst van Cotonou gewijzigd wordt. Hierna worden die wijzigingen besproken.

De overeenkomst

In de preambule wordt de verwijzing naar de verdragen inzake de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden uitgebreid met de bevestiging dat de meest ernstige misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan, moeten bestraft worden. Een nieuw punt is het belang dat gehecht

wordt aan het Internationaal Strafhof in het streven naar vrede en internationale gerechtigheid. Er wordt eveneens verwezen naar de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling zoals die vastgelegd zijn in de millenniumverklaring die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) in 2000 vastgesteld heeft, met name de uitroeiing van extreme armoede en honger.

In de inleiding van artikel 4 wordt voor het eerst verwezen naar de rol die de plaatselijke gedecentraliseerde overheden spelen in de ontwikkeling van de economie en de samenleving van de ACS-staten.

Artikel 8 voorziet in een meer systematische en formele dialoog over drie essentiële elementen (mensenrechten, democratische beginselen en rechtsstaat). Die dialoog is voortaan ook vereist alvorens een overlegprocedure geopend wordt, zoals bepaald in artikel 96. De deelname van vertegenwoordigers van de ACS-groep en van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU aan de dialoog wordt voorzien.

De titel van artikel 9 wordt uitgebreid tot “essentiële elementen op het gebied van de rechten van de mens, de democratische beginselen en de rechtsstaat, en fundamenteel element met betrekking tot goed bestuur”.

In artikel 11, §3, wordt een bepaling ingevoegd waarbij de partijen overeenkomen om samen te werken bij het voorkomen van activiteiten van huurlingen. Er wordt een §6 toegevoegd waarin de partijen het versterken van vrede en internationale gerechtigheid bevorderen en zij hun vastberadenheid bevestigen om ervaringen te delen inzake de vaststelling van juridische aanpassingen ten behoeve van de bekrachtiging en tenuitvoerlegging van het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof en om de internationale criminaliteit te bestrijden overeenkomstig het internationale recht, met inachtneming van het Statuut van Rome. De partijen treffen de nodige maatregelen om het Statuut van Rome en de daarmee samenhangende instrumenten te bekrachtigen en uit te voeren.

De nieuwe artikelen 11bis en 11ter gaan respectievelijk over de bestrijding van terrorisme en de samenwerking inzake de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens.

Op het vlak van terrorismebestrijding verbinden de partijen zich ertoe elkaar informatie te verschaffen over terroristische groeperingen en inzichten en ervaringen uit te wisselen om terreurdaden te bestrijden

en te voorkomen. Zij komen ook overeen de technische en financiële bijstand te financieren met andere middelen dan die uit het EOF.

Wat de strijd tegen de verspreiding van massavernietigingswapens betreft, beloven de partijen maatregelen te treffen met het oog op de ondertekening en de tenuitvoerlegging van alle relevante internationale overeenkomsten en een controlesysteem in te stellen voor de export en de doorvoer van massavernietigingswapens, met effectieve sancties in geval van overtredingen. Dit is een van de meest politiek belangrijke punten waarover hard onderhandeld werd. De bestrijding van massavernietigingswapens is een essentieel onderdeel van de overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst. Wanneer een partij haar verplichtingen niet nakomt, kan een beroep gedaan worden op overlegprocedures en bij het uitblijven van een aanvaardbare oplossing op passende maatregelen (een gedeeltelijke of volledige opschorting van de overeenkomst). De partijen bevestigen dat de financiële en technische bijstand voor de samenwerking gefinancierd wordt met aanvullende middelen en niet met de middelen die voor de financiering van de samenwerking tussen de EU en de ACS bestemd zijn. Zij verklaren dat de maatregelen volgens een aangepast tijdschema genomen worden waarbij rekening gehouden wordt met de specifieke verplichtingen van elke staat. Tenslotte bepalen de partijen dat de naleving van de maatregelen inzake non-proliferatie beoordeeld wordt op basis van de verslagen van de bevoegde multilaterale instellingen zoals het Internationaal Atoomagentschap (IAEA) en de Organisatie voor het Verbod van Chemische Wapens (OPCW). De bestrijding van massavernietigingswapens wordt opgetild tot een essentieel onderdeel van het partnerschap en staat op gelijke voet met de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtsstaat.

In het kader van de strategieën voor de economische sectorale ontwikkeling (artikel 23) wordt de bevordering van traditionele kennis toegevoegd.

In het kader van de sociale sectorale ontwikkeling (artikel 25, §1) wordt bij de bevordering van de bestrijding van hiv/aids toegezien op de bescherming van seksuele en reproductieve gezondheid en op de rechten van de vrouw. Daarnaast wordt ook samengewerkt op het vlak van de bestrijding van armoedegelateerde ziektes zoals malaria en tuberculose.

In artikel 26 (jeugdzaken) wordt een punt (e) ingevoegd dat de actieve participatie van jonge burgers in het openbaar leven bevordert en de uitwisseling van

studenten en de interactie van jeugdorganisaties uit de EU en de ACS-staten stimuleert.

De artikelen 28, 29 en 30 breiden de regionale samenwerking uit tot staten die niet tot de ACS behoren.

Om de toegang tot de informatie- en communicatietechnologieën voor de inwoners van de ACS-staten te vergemakkelijken, moeten de partijen volgens artikel 43 ook maatregelen treffen voor de ontwikkeling en de aanmoediging van het gebruik van de plaatselijke inhoud voor informatie- en communicatietechnologieën.

In artikel 58 worden voor het eerst de nationale parlementen uitdrukkelijk vermeld als begunstigen van de hulp. Dat was in het verleden al mogelijk, maar de regeringen van de ACS-staten worden nu zeker aangemoedigd om de parlementen systematischer te betrekken bij de onderhandelingen over nationale strategiedocumenten. Ook ontwikkelingslanden die niet tot de ACS-groep behoren, kunnen aanspraak maken op hulp als zij samen met ACS-staten participeren in een gemeenschappelijk initiatief of een regionale organisatie.

De paragrafen 2 en 3 van artikel 68 ondergingen kleine aanpassingen. Zo is er sprake van 'sociaal-economische' in plaats van 'macro-economische en sectorale' hervormingen, van opbrengsten die 'negatief kunnen beïnvloed worden' in plaats van 'gevaar lopen'. Ook worden de landen die zich in een situatie na een conflict of een natuurramp bevinden, toegevoegd aan de lijst van minst ontwikkelde, niet aan zee grenzende en insulaire staten die een gunstiger behandeling krijgen bij kortdurende schommelingen van de exportopbrengsten.

In artikel 89, §1, wordt benadrukt dat de specifieke maatregelen die getroffen worden om insulaire ACS-staten te steunen, de prioriteiten voor duurzame ontwikkeling van kleine insulaire ontwikkelingslanden moeten bevorderen, waarbij gestreefd wordt naar een geharmoniseerde aanpak van hun economische groei en humane ontwikkeling.

In artikel 96 wordt een paragraaf 1bis ingevoegd waarin staat dat de partijen, behalve in bijzonder spoedeisende gevallen, alle mogelijkheden voor dialoog zullen benutten vooraleer zij overgaan tot overleg.

Volgens de artikelen 96, §2, (a), en 97, §2, begint het overleg uiterlijk 30 dagen na de datum van het ver-

zoek en duurt het niet langer dan 120 dagen. In de partnerschapsovereenkomst van Cotonou was dat respectievelijk 15 en 60 dagen.

Artikel 100 bepaalt dat de bijlagen Ibis, II, III, IV en VI kunnen herzien en/of gewijzigd worden door de Raad van ministers op basis van een aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering. De overeenkomst is ook opgesteld in de talen van de nieuwe EU-lidstaten.

De bijlagen

De bijlagen werden gewijzigd met het oog op een meer soepele toewijzing van de middelen. De hervormingen voldoen aan drie criteria:

- flexibele toewijzing van middelen;
- efficiënte en snelle uitvoering van de samenwerking;
- coherente en geharmoniseerde financieringsprocedures van de EU ten aanzien van externe partners. Het is de bedoeling de reserves van het EOF te verhogen om nieuwe uitdagingen te kunnen aangaan.

In bijlage I wordt §9 toegevoegd waarin staat dat, in afwijking van het bepaalde in artikel 58, een bedrag van 90 miljoen euro overgedragen wordt naar de intra-ACS-middelen in het kader van het 9e EOF. Dat bedrag kan gebruikt worden voor de financiering van de deconcentratie in de periode 2006-2007 en het wordt rechtstreeks door de Commissie beheerd.

Er wordt een bijlage Ibis ingevoegd over het meerjarig financieel kader voor de samenwerking in het kader van de overeenkomst. Dat financieel kader heeft betrekking op vastleggingen vanaf 1 januari 2008 voor een periode van vijf of zes jaar. Voor die periode handhaaft de EU haar steun op tenminste hetzelfde peil als dat van het 9e EOF waarbij ook rekening gehouden wordt met het effect van de inflatie, de groei in de EU en de uitbreiding met de tien nieuwe lidstaten. Noodzakelijke wijzigingen van het financieel kader worden vastgelegd door de Raad van ministers.

Artikel 2, §7, van bijlage II stelt dat voor gewone leningen concessionele voorwaarden gelden in het geval van infrastructuurprojecten die uitgevoerd worden door op commerciële basis geleide overheidsin-

stanties, indien die projecten noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van de particuliere sector in landen waarvoor beperkende leningsvoorwaarden gelden in het kader van het Heavily Indebted Poor Countries (HIPC)-initiatief of een andere internationale regeling voor houdbaarheid van de schuldenlast.

In artikel 2, §9, wordt toegevoegd dat maximaal 10 % van de begroting voor rentesubsidies mag gebruikt worden voor de ondersteuning van projectgerelateerde technische bijstand in ACS-staten.

Artikel 3, §1, stelt dat de investeringsfaciliteit:

- moet beheerd worden als een revolverend fonds en moet gericht worden op financiële duurzaamheid;
- de financiële sector van de ACS moet steunen door het aantrekken van plaatselijke middelen voor een lange termijn te bevorderen en buitenlandse particuliere investeerders en kredietverleners te interesseren voor projecten in de ACS-staten;
- een gedeelte van het risico moet dragen voor de projecten die ermee gefinancierd worden;
- moet streven naar het verstrekken van middelen via nationale en regionale instellingen en programma's van de ACS die de ontwikkeling van het midden- en kleinbedrijf stimuleren.

Er wordt een §1bis ingevoegd waarin staat dat de EIB een vergoeding ontvangt voor de kosten die zij maakt voor het beheer van de investeringsfaciliteit. Gedurende de eerste twee jaar na de inwerkingtreding van het tweede financieel protocol bedraagt die vergoeding ten hoogste 2% per jaar van het totale aanvangskapitaal van de investeringsfaciliteit. Daarna omvat de vergoeding een vast onderdeel van 0,5% per jaar van het aanvangskapitaal en een variabel onderdeel van hoogstens 1,5% per jaar van de portefeuille van de investeringsfaciliteit die geïnvesteerd is in projecten in ACS-staten. De vergoeding wordt gefinancierd uit de investeringsfaciliteit.

In artikel 5, b, wordt het wisselkoersrisico gedeeld in het geval van gewone leningen en financiering met risicodragend kapitaal.

Er wordt een artikel 6bis over de jaarlijkse rapportage over de investeringsfaciliteit ingevoegd (vertegenwoordigers van de EU-lidstaten en van de ACS-sta-

ten komen jaarlijks samen met de EIB, de Europese Commissie, het secretariaat van de Raad van de EU en het ACS-secretariaat om het functioneren en de prestaties van en beleidskwesties betreffende de investeringsfaciliteit te bespreken) en een artikel 6ter over de toetsing van de prestaties van de investeringsfaciliteit (halverwege en aan het einde van de looptijd van een financieel protocol).

In artikel 3, §1, a, van bijlage IV over de procedures voor tenuitvoerlegging en beheer wordt aangegeven dat bij de toekenning van middelen rekening gehouden wordt met de bijzondere moeilijkheden van landen die een conflictsituatie of een natuurramp meegemaakt hebben. Er wordt een §5 ingevoegd waarin staat dat de EG de toewijzing van middelen aan een land kan verhogen teneinde rekening te houden met bijzondere behoeften of uitzonderlijke prestaties.

In artikel 4, §1, d, staat dat in het ontwerp van een indicatief programma moet aangeduid worden welke soort niet-overheidsactoren overeenkomstig de door de Raad van ministers vastgestelde criteria voor financiering in aanmerking komen. In §3 staat dat het indicatieve programma door de Commissie namens de EG en de betrokken ACS-staat vastgesteld wordt. Er wordt een §5 ingevoegd waarin vermeld wordt dat de middelen die toegewezen zijn aan een ACS-staat die zich in een crisissituatie, een gewapend conflict of een 'postconflictsituatie' bevindt, kunnen gebruikt en beheerd worden door de Commissie.

In artikel 5 wordt "het hoofd van de delegatie" telkens vervangen door "de Commissie". In §4, b, wordt "meerjarenprogramma's" geschrapt. In §7 staat dat de Commissie namens de EG de toewijzing van middelen kan herzien.

In artikel 6 staat dat ook ontwikkelingslanden die geen ACS-staat zijn in aanmerking komen voor regionale samenwerking.

In de artikelen 9 en 12 wordt een §2 ingevoegd die stelt dat de EG de toewijzing van middelen aan een regio respectievelijk voor de intra-ACS-samenwerking, kan verhogen teneinde rekening te houden met nieuwe behoeften of uitzonderlijke prestaties.

Artikel 13, §2, bepaalt dat verzoeken om financiering van intra-ACS-programma's kunnen ingediend worden door:

- ten minste drie regionale lichamen of organisaties die tot verschillende geografische regio's behoren,

of door ten minste twee ACS-staten van elk van deze drie regio's;

- de ACS-Raad van ministers of het ACS-Comité van ambassadeurs;
- internationale organisaties, zoals de Afrikaanse Unie, die activiteiten uitvoeren die bijdragen tot de verwezenlijking van de doeleinden van regionale samenwerking en integratie.

In artikel 14 worden de §§1 en 2 geschrapt. Er wordt gesteld dat de activiteiten voor regionale samenwerking, met inbegrip van de intra-ACS-samenwerking, uitgevoerd worden. Er worden drie paragrafen toegevoegd waarin staat dat de Commissie en elk van de organisaties die een financieringsverzoek indienen voor elk regionaal programma en project hetzij een financieringsovereenkomst, hetzij een subsidieovereenkomst sluiten.

Het opschrift van hoofdstuk 3 wordt gewijzigd in "Onderzoek en financiering".

In artikel 15, §1, wordt ingevoegd dat de programma's en projecten doorgaans meerjarig zijn en dat zij een reeks beperkte activiteiten op een bepaald gebied kunnen omvatten. In §2 wordt de bepaling geschrapt waarin staat dat de dossiers overeenkomstig de overeenkomst door de ACS-staten of de andere begunstigten officieel overgedragen worden aan de EG. Er wordt een §4 ingevoegd over programma's en projecten die uitgevoerd worden door niet-overheidsactoren. Die programma's en projecten kunnen door de Commissie enkel onderzocht worden. Er kunnen voor die programma's en projecten rechtstreeks subsidieovereenkomsten opgesteld worden tussen de Commissie en de niet-overheidsactoren.

In artikel 16, §1, staat dat de conclusies van het onderzoek (van programma's en projecten) samengevat worden in een financieringsvoorstel waarvan de definitieve versie opgesteld wordt door de Commissie in nauwe samenwerking met de betrokken ACS-staat. De §§2 en 3 worden geschrapt. De Commissie deelt namens de EG haar financieringsbesluit aan de betrokken ACS-staat mee binnen 90 dagen na de datum van opstelling van de definitieve versie van het financieringsvoorstel. Indien het financieringsvoorstel niet door de Commissie goedgekeurd wordt, wordt de betrokken ACS-staat onmiddellijk op de hoogte gesteld van de redenen van dit besluit. In dat geval kunnen de vertegenwoordigers van de betrokken ACS-staat binnen 60 dagen na de kennisgeving,

vragen het probleem voor te leggen aan het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering of door de vertegenwoordigers van de EG gehoord te worden. Nadat de vertegenwoordigers gehoord zijn, neemt de Commissie een definitief besluit over het aannemen of afwijzen van het financieringsvoorstel.

In artikel 17, §1, wordt de bepaling over financieringsovereenkomsten met staten die geen lid zijn van de ACS, geschrapt. In §2 staat dat de financieringsovereenkomst tussen de Commissie en de betrokken ACS-staat binnen de 60 dagen na het besluit van de Commissie namens de EG opgesteld wordt. In de financieringsovereenkomst worden de financiële bijdrage van de EG, de financieringsregelingen en -voorwaarden en de algemene en specifieke bepalingen voor het betrokken programma of project gespecificeerd. Tevens worden toereikende voorzieningen getroffen voor de dekking van onvoorzien hogere kosten en uitgaven. Resterende bedragen die geconstateerd worden bij de afsluiting van programma's en projecten, komen toe aan de betrokken ACS-sta(a)t(en).

Artikel 18 bepaalt dat in geval van kostenoverschrijding de nationale ordonnateur de Commissie op de hoogte brengt van die overschrijding en haar verzoekt vooraf in te stemmen met de maatregelen die hij denkt te treffen om de kostenoverschrijding te dekken. Indien het niet mogelijk is het programma of project in te perken of de overschrijding uit andere hulpbronnen te financieren, kan de Commissie namens de EG besluiten tot aanvullende financiering uit de middelen van het nationaal indicatief programma.

Volgens artikel 19 kunnen de ACS-staten activiteiten voorfinancieren in verband met voorbereidende en seizoensgebonden werkzaamheden, bestellingen van uitrusting met een lange levertijd en bepaalde lopende verrichtingen. De uitgaven moeten opgenomen worden in het financieringsvoorstel. Zij worden na de ondertekening van de financieringsovereenkomst met terugwerkende kracht in het kader van het programma of het project gefinancierd.

De titel van hoofdstuk 4 wordt gewijzigd in "Uitvoering".

De nieuwe artikelen 19bis en 19ter handelen respectievelijk over de wijze van uitvoering en de aanbesteding met een schorsingsclausule. De uit het EOF gefinancierde programma's en projecten worden in hoofdzaak uitgevoerd door gunning van opdrachten,

toekenning van subsidies, uitvoering in eigen beheer en directe betalingen in de vorm van begrotingssteun, steun voor sectorale programma's, steun voor schuldverlichting en steun om kortetermijnschommelingen van exportopbrengsten te dekken. Opdrachten zijn overeenkomsten onder bezwarende titel die schriftelijk gesloten worden om tegen een prijs de levering van roerende goederen, de uitvoering van werken of de verrichting van diensten te verkrijgen. Subsidies zijn rechtstreekse financiële bijdragen, bij wijze van schenking verleend voor de financiering van een actie die moet bijdragen tot de verwezenlijking van een passende doelstelling of een goedgekeurd programma of project, en van de werking van een orgaan dat een dergelijke doelstelling nastreeft. Zij zijn het voorwerp van een schriftelijke overeenkomst. Het opnemen van een schorsingsclausule moet vermeld worden in het financieringsvoorstel.

Artikel 20 over de voorwaarden om deel te nemen aan aanbestedingen en aan procedures voor de toekenning van subsidies uit het EOF, werd grondig herwerkt. De deelname aan aanbestedingen en procedures voor de toekenning van subsidies, staat open voor alle natuurlijke personen en rechtspersonen van de ACS-staten en de EG-lidstaten en voor internationale organisaties.

Artikel 22 bepaalt dat in uitzonderingsgevallen de deelname aan aanbestedingen en de procedures voor de toekenning van subsidies, op verzoek van de betrokken ACS-staten, toch openstaat voor natuurlijke- of rechtspersonen uit derde landen die niet mogen deelnemen uit hoofde van artikel 20. Bij die uitzonderingsgevallen wordt ook aandacht besteed aan bijzonder dringende gevallen en aan de beschikbaarheid van goederen en diensten op de betrokken markten. De regels voor de gunning van opdrachten van de EIB zijn van toepassing op de projecten die door de investeringsfaciliteit gefinancierd worden.

In artikel 24 (uitvoering in eigen beheer) wordt een §3 ingevoegd die bepaalt dat programmaringen waarbij activiteiten in eigen beheer uitgevoerd worden, moeten voldoen aan de communautaire regels, procedures en standaarddocumenten van de Commissie die van toepassing zijn op het ogenblik waarop de betrokken programmaringen goedgekeurd worden.

In artikel 26 wordt een §2 ingevoegd die stelt dat de voorkeur gegeven wordt aan een inschrijver uit een ACS-staat indien twee inschrijvingen voor de uitvoering van door het EOF gefinancierde opdrachten, gelijkwaardig bevonden worden.

De titel van hoofdstuk 6 wordt gewijzigd.

In artikel 34 van bijlage IV bij de Partnerschapsovereenkomst van Cotonou worden de aanwijzing en de taken van de hoofdonnateur belicht. In artikel 34 verzekert de Commissie de financiële uitvoering van de uit het EOF gefinancierde activiteiten, met uitzondering van de investeringsfaciliteit en de rentesubsidies. De Commissie zorgt in principe via gedecentraliseerd beheer voor de financiële uitvoering van de middelen van het EOF. Zij delegeert de uitvoeringsbevoegdheden binnen haar diensten en stelt de ACS-staten en het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering, in kennis van die delegatie.

Met inachtneming van de beginselen van eigen inbreng en van partnerschap, versterkt artikel 35 van de overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst de rol van de nationale ordonnateur die een grotere verantwoordelijkheid krijgt inzake beleid, arbitrage en coördinatie van de opvolging van de transacties. Er wordt ook een systeem ingevoerd van plaatsvervangend nationaal ordonnateur die geval per geval instaat voor de opvolging van de programma's en projecten.

Een nieuwe §2 stelt dat de nationale ordonnateur tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, met kennisgeving aan de Commissie, beslist over:

- kleine technische wijzigingen en aanpassingen van de programma's en projecten;
- wijzigingen van de plaats van uitvoering om technische, economische of sociale redenen;
- toepassing of kwijtschelding van boetes wegens overschrijding van de tijdslimiet;
- akten betreffende ontheffing van borgtochten;
- aankopen op de plaatselijke markt, ongeacht de oorsprong;
- gebruik van bouw materiaal en -werktuigen die niet uit de lidstaten of de ACS-staten zijn;
- onderaannemingen;
- definitieve opleveringen;

- aanwerving van consultants en andere deskundigen voor technische bijstand.

Volgens artikel 36 wordt de Commissie in elke ACS-staat of in elke regionale groep die daarom uitdrukkelijk verzoekt, vertegenwoordigd door een delegatie die onder de leiding staat van het delegatiehoofd. Die persoon is de primaire gesprekspartner van de ACS-staten en de instanties die uit hoofde van de overeenkomst in aanmerking komen voor financiering. Hij of zij werkt nauw samen met de nationale ordonnateur en ontvangt de nodige instructies en bevoegdheden om alle activiteiten in het kader van de overeenkomst vlot te laten verlopen. Op regelmatige tijdstippen brengt hij of zij de nationale overheden op de hoogte van activiteiten van de EG die rechtstreeks van belang kunnen zijn voor de samenwerking tussen de EG en de ACS-staten. Het artikel 36 uit de partnerschapsovereenkomst van Cotonou is gevoelig ingekort.

In artikel 37 over betalingen worden de §§3 en 5 geschrapt. De betalingen worden door de Commissie uitgevoerd overeenkomstig de regels die door de EG en de Commissie vastgesteld zijn, eventueel nadat de nationale ordonnateur de betaalbaarstelling en de betalingsopdracht verricht heeft.

Er wordt een bijlage VII toegevoegd over de politieke dialoog inzake mensenrechten, democratische beginselen en de rechtsstaat. De politieke dialoog wordt gevoerd in de geest van de overeenkomst en met inachtneming van de richtlijnen die de Raad van ministers vastgesteld heeft. De dialoog is een proces dat de versterking van de betrekkingen tussen de ACS en de EU moet bevorderen en moet bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het partnerschap. De politieke dialoog inzake eerbiediging van de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtsstaat, wordt gevoerd overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 8 en 9, §4, van de overeenkomst en met inachtneming van internationaal erkende normen.

In de slotakte staat dat de ACS-staten en de EG en haar lidstaten hun goedkeuring gehecht hebben aan de 20 aan de slotakte gehechte verklaringen. Het betreft tien gemeenschappelijke verklaringen, negen verklaringen van de EG en een verklaring van de EU over bijlage 1bis.

III. ‘GEMENGD KARAKTER’ EN PROCEDURE-VERLOOP

1. Gemengd karakter

De overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst van Cotonou heeft een dubbel gemengd karakter. Zij is enerzijds gemengd in de communautaire rechtsorde aangezien zij betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Anderzijds is zij ook gemengd naar intern Belgisch recht aangezien bevoegdheden van zowel de federale overheid als van de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie uitgeoefend worden.

De bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten zijn vervat in deel 3 van de overeenkomst (samenwerkingsstrategieën). De gemeenschappen zijn bevoegd voor steun aan sociale en humane ontwikkeling, gezondheid en jeugdzaken, terwijl economische en commerciële samenwerking, handel in diensten en informatie- en communicatietechnologieën gewestelijke bevoegdheden zijn.

Het gemengd karakter van de overeenkomst werd vastgelegd via een schriftelijke procedure binnen de Werkgroep ‘Gemengde Verdragen’ (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB).

Op 27 mei 2005 ontving de Vlaamse vertegenwoordiger in de WGV een brief van de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken, waarin gevraagd werd of hij akkoord kon gaan met het gemengd karakter van de overeenkomst en de ondertekening volgens formule 3, dit wil zeggen één enkele ondertekening, met volmachten van alle betrokken overheden, in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van alle andere betrokken entiteiten onder de handtekening. Dit is, in overeenstemming met de Belgische verklaring in de Raad van 12 juni 1995, de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EG en derde landen. In haar brief van 31 mei 2005 verklaarde de toenmalige administratie Buitenlands Beleid zich akkoord met dat voorstel.

Bij de ondertekening van de overeenkomst die op 25 juni 2005 in Luxemburg plaatsvond, legden de ACS-staten en de EG een gemeenschappelijke verklaring

af waarin zij beloofden dat zij hun bekrachtigingsprocedure binnen een termijn van 18 maanden zouden starten.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Tijdens zijn vergadering van 29 november 2006 sloot de SERV zich aan bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

3. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht op 27 maart 2007 zijn advies uit en maakte daarbij geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst,
ondertekend in Cotonou op 23 juni 2000, tussen de leden van de Groep van Afrika,
het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan, enerzijds,
en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds,
en met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2005

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tot wijziging van de partnerschapsovereenkomst ondertekend in Cotonou op 23 juni 2000, tussen de leden van de groep van Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2006, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tot wijziging van de partnerschaps-overeenkomst, ondertekend in Cotonou op 23 juni 2000 tussen de leden van de Groep van Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, en met de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 juni 2005, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 22 juni 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS
